

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Standpuntbepaling van de Vlaamse Regering inzake het voorontwerp van wet houdende instemming met de Overeenkomst tot wijziging van de Overeenkomst inzake de terbeschikkingstelling en exploitatie van installaties en diensten voor het luchtverkeer door EUROCONTROL in het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht, ondertekend op 25 november 1986 (Overeenkomst van Maastricht), gedaan te Brussel op 17 december 2020

Samenvatting

De Permanente Commissie voor de veiligheid van de luchtvaart heeft, op voorstel van de Voorlopige Raad, wijzigingen goedgekeurd in de Overeenkomst inzake de terbeschikkingstelling en exploitatie van installaties en diensten voor het luchtverkeer door EUROCONTROL in het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht, ondertekend op 25 november 1986 (Overeenkomst van Maastricht).

De wijzigingen hebben o.m. betrekking op de oprichting van een 'Maastricht Besluitvormingsorgaan' dat bestaat uit de Nationale Overeenkomstsluitende partijen (Duitsland, België, Luxemburg en Nederland).

Voorliggend voorontwerp van wet heeft tot doel instemming te geven bij de Overeenkomst tot wijziging van de Overeenkomst van Maastricht, gedaan te Brussel op 17 december 2020.

De Overeenkomst tot wijziging van de Overeenkomst van Maastricht dient immers te worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd door de Nationale Overeenkomstsluitende partijen. Voor België wordt deze bekrachtiging uitgevoerd door de federale minister van Buitenlandse Zaken en de federale minister van Mobiliteit.

De betrokken lidstaten zullen de benodigde stappen ondernemen om deze Overeenkomst uiterlijk op 31 december 2021 in werking te laten treden.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld : Mobiliteit.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Niet van toepassing.

2. INHOUD

1 Inleiding

Overeenkomstig artikel 6, §4, 3° en 4° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen worden de Gewestregeringen betrokken bij “het ontwerpen van de regels van de algemene politie met uitzondering van de regels van politie over het verkeer op waterwegen bedoeld in § 1, X, 10°, en de reglementering op het verkeer en vervoer, alsook van de technische voorschriften inzake verkeers- en vervoermiddelen”, en bij “het ontwerpen van de regels betreffende de organisatie en de uitwerking van de veiligheid van het luchtverkeer op de regionale luchthavens en de openbare vliegvelden”.

2 Toelichting

2.1. Context

Bij brief d.d. 28/6/2021 vroeg de federale Minister van Mobiliteit om, in toepassing van het Protocol van 24 april 2001, binnen een termijn van 60 kalenderdagen vanaf ontvangst van de brief advies uit te brengen over het voorontwerp van wet houdende instemming met de Overeenkomst tot wijziging van de Overeenkomst inzake de terbeschikkingstelling en exploitatie van installaties en diensten voor het luchtverkeer door EUROCONTROL in het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht, ondertekend op 25 november 1986 (Overeenkomst van Maastricht), gedaan te Brussel op 17 december 2020.

2.2. Algemene bespreking

Historiek

De op 25 november 1986 te Brussel tot stand gekomen Overeenkomst inzake de terbeschikkingstelling en exploitatie van installaties en diensten voor het luchtverkeer door EUROCONTROL in het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht (hierna: “Overeenkomst van Maastricht”) is ondertekend door de Bondsrepubliek Duitsland, het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk der Nederlanden (hierna: de vier Staten) en de Europese Organisatie voor de veiligheid van de luchtvaart.

EUROCONTROL werd opgericht bij het op 13 december 1960 te Brussel tot stand gekomen Internationaal Verdrag tot samenwerking in het belang van de veiligheid van de luchtvaart “EUROCONTROL”, zoals meermalen gewijzigd. Thans zijn 41 landen partij bij dit Verdrag. De Overeenkomst van Maastricht bepaalt dat de vier Staten de terbeschikkingstelling en exploitatie van installaties en diensten voor het luchtverkeer voor het en route luchtverkeer in de bovenste luchtruimte (tussen 24.500 en 66.000 voet) van België, Nederland, Luxemburg en Noord-West Duitsland toevertrouwen aan EUROCONTROL.

De uitvoering van de exploitatie van installaties en diensten voor het luchtverkeer geschiedt in het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht, dat een integraal onderdeel van EUROCONTROL is. De investerings- en exploitatiekosten voor het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht worden door de vier Staten gefinancierd, terwijl alle andere kosten door EUROCONTROL (en dus in de praktijk door alle landen die daarbij partij zijn) worden gedragen.

Voorliggend voorontwerp van wet

De Permanente Commissie voor de veiligheid van de luchtvaart heeft, op voorstel van de Voorlopige Raad, wijzigingen goedgekeurd in de Overeenkomst inzake de terbeschikkingstelling en exploitatie van installaties en diensten voor het luchtverkeer door EUROCONTROL in het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht, ondertekend op 25 november 1986. Dit heeft geleid tot de Overeenkomst tot wijziging van de Overeenkomst van Maastricht, gedaan te Brussel op 17 december 2020.

Deze Overeenkomst dient te worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd door de Nationale Overeenkomstsluitende partijen. Voor België wordt deze bekrachtiging uitgevoerd door de federale minister van Buitenlandse Zaken en de federale minister van Mobiliteit.

De betrokken lidstaten zullen de benodigde stappen ondernemen om deze Overeenkomst uiterlijk op 31 december 2021 in werking te laten treden.

De concrete wijzigingen aan de Overeenkomst van Maastricht worden beschreven in Bijlage 1 bij het voorontwerp van wet. Deze wijzigingen hebben o.m. betrekking op de oprichting van een 'Maastricht Besluitvormingsorgaan' dat bestaat uit de Nationale Overeenkomstsluitende partijen (Duitsland, België, Luxemburg en Nederland).

Het 'Maastricht Besluitvormingsorgaan' zal :

- (a) het jaarlijkse werkprogramma goedkeuren;
- (b) de investeringsplannen en werkprogramma's die zich over meerdere jaren uitstrekken goedkeuren;
- (c) de begroting van het Centrum Maastricht (inclusief kostenverdeelsleutels) en activiteitenrapport goedkeuren;
- (d) instructies geven aan de Directeur van het Centrum Maastricht die nodig zijn voor het uitvoeren van de taken die zijn toegekend aan het Centrum Maastricht, in het bijzonder met betrekking tot:
  - (i) het operationele en technische concept;
  - (ii) organisatie en sectorisatie van het luchtruim;
  - (iii) personeelsvereisten;
  - (iv) dagelijkse werking;
  - (v) benodigde diensten en installaties die aan de Organisatie beschikbaar dienen te worden gemaakt volgens Bijlage II bij deze Overeenkomst;
  - (vi) noodplannen;
- (e) de benoeming van de Directeur van het Centrum Maastricht goedkeuren;
- (f) de nodige maatregelen treffen bij de uitoefening van zijn taak om toezicht uit te oefenen op het uitvoeren van de taken die worden genoemd in de artikelen 3 en 4 van deze Overeenkomst;
- (g) de Directeur van het Centrum Maastricht kwijting verlenen betreffende het beheer van de begroting van het Centrum Maastricht.

De geconsolideerde tekst van de Overeenkomst van Maastricht, zoals gewijzigd door onderhavige Overeenkomst, wordt als Bijlage 2 toegevoegd bij het voorontwerp van wet.

Inhoudelijke opmerkingen

Er zijn geen inhoudelijke opmerkingen bij het voorliggend wetsontwerp.

Tekstuele opmerkingen

Er zijn geen tekstuele opmerkingen bij het voorliggend wetsontwerp.

Beoordeling op bevoegdheid

Inleiding

Binnen het kader van EUROCONTROL hebben de 41 daarbij lid zijnde partijen beslist¹ dat voortaan de vier Staten alle kosten van het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht zullen dragen. Tegelijkertijd hebben de 41 genoemde partijen besloten maximale autonomie toe te kennen aan de vier Staten in de besluitvorming over het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht en het vergroten van het mandaat van de Directeur daarvan.

De uitvoering van deze beslissingen vereist dat de Overeenkomst van Maastricht wordt gewijzigd. Hiervoor is de onderhavige Wijzigingsovereenkomst opgesteld.² Na ondertekening door de gevolmachtigden van de vier Staten dient de Wijzigingsovereenkomst door de vier Staten te worden bekrachtigd.

Krachtens artikel 6, § 4, 3° en 4°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen worden de Gewestregeringen betrokken bij de “uitwerking van de regels betreffende de organisatie en de uitwerking van de veiligheid van het luchtverkeer op de regionale luchthavens en de openbare vliegvelden”. Deze betrokkenheid wordt geregeld door het Protocol van 24 april 2001.

Algemene opmerking in verband met bevoegdheden

De gewesten zijn, overeenkomstig artikel 6, §1, X, eerste lid, 7° van de Bijzondere Wet tot Hervorming der Instellingen, bevoegd om regelgevend op te treden met betrekking tot de uitrusting en de uitbating van de luchthavens en openbare vliegvelden, met uitzondering van de luchthaven Brussel-Nationaal. De federale overheid blijft integraal bevoegd voor de veiligheidsvoorschriften voor luchtverkeer en luchtverkeersmiddelen, alsook voor de regels van de algemene politie en het reglementeren van de openbare veiligheid.

Concrete bevoegdheidsscreening

Voorontwerp van wet houdende instemming met de Overeenkomst tot wijziging van de Overeenkomst inzake de terbeschikkingstelling en exploitatie van installaties en diensten voor het luchtverkeer door EUROCONTROL in het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht, ondertekend op 25 november 1986 (Overeenkomst van Maastricht), gedaan te Brussel op 17 december 2020.

---

¹ Beschikking nr. 128 van 9 december 2015 met betrekking tot de tenuitvoerlegging van een voor het hele Agentschap geldende kostentoedelingsmethodologie en met betrekking tot de kostentoedeling op permanente basis van de ondersteunende diensten voor de werking van het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht en de compensatiekosten voor nationale belasting die worden geheven op pensioenen en aanvullende voordelen, die door de Organisatie worden betaald aan voormalige personeelsleden toegewezen aan het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht:

<https://www.eurocontrol.int/sites/default/files/content/documents/officialdocuments/pc/commission-act/cn-decisions-128en.pdf> en Beschikking nr. 129 van 9 december 2015 met betrekking tot het nemen van beslissingen inzake maatregelen met een operationeel, technisch of financieel karakter of met betrekking tot de begroting, zoals investeringen, en tevens het mandaat van de Directeur van het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht over de ondersteunende diensten, die noodzakelijk zijn voor de werking van het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht:

<https://www.eurocontrol.int/sites/default/files/content/documents/officialdocuments/pc/commissionact/cn-decisions-129en.pdf>.

² Voor een meer uitvoerige artikelsgewijze bespreking, zie:

https://www.raadvanstate.nl/publish/pages/122902/w_17_21_0079.pdf.

Het voorontwerp van wet bepaalt dat de overeenkomst tot wijziging van de Overeenkomst van Maastricht gevolg zal hebben.

De Wijzigingsovereenkomst

De Wijzigingsovereenkomst bevat 4 artikelen, waarvan de eerste twee artikelen duiden dat:

- bijlage 1 de concrete wijzigingen in de Overeenkomst van Maastricht bevat, en;
- bijlage 2 de geconsolideerde tekst weergeeft.

De overige twee artikelen hebben betrekking op de inwerkingtreding.

Bijlage 1 van de Wijzigingsovereenkomst

In artikel I wordt een aantal overwegingen aan de preambule tot de Overeenkomst van Maastricht toegevoegd die een nadere toelichting geven op de achtergrond van de wijzigingen. Artikel II wijzigt het tweede lid van artikel 2 van de Overeenkomst van Maastricht. Er wordt een rechtsgrondslag gecreëerd voor de vier Staten om van de mogelijkheid gebruik te maken om een onderneming op te richten, hetgeen een besluit vereist van de Permanente Commissie EUROCONTROL. Hierop aansluitend wordt in artikel VIII bepaald dat eigendom van gebouwen, de uitrusting en de installaties van het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht aan een onderneming kan worden overgedragen.

Artikel III wijzigt artikel 3 van de Overeenkomst van Maastricht. Het artikel beschrijft enkele engagementen van EUROCONTROL.

Artikel IV vervangt artikel 4 van de Overeenkomst van Maastricht. In dit artikel wordt geregeld dat de eindverantwoordelijkheid voor het functioneren, opereren en bereiken van de doelstellingen van het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht zal verschuiven van de Directeur-Generaal van EUROCONTROL naar de Directeur van het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht.

Artikelen V en VI betreffen de aanpassing van de artikelen 5 en 6 van de Overeenkomst van Maastricht en beschrijven de oprichting en bevoegdheden van een besluitvormend orgaan (Maastricht Besluitvormingsorgaan) bestaande uit de vier Staten. Dit orgaan kan met unanimité beslissingen nemen inzake de in artikel 6 vermelde aangelegenheden.

In artikel IX wordt de tekst van artikel 8 van de Overeenkomst van Maastricht vervangen. In dit artikel is onder andere geregeld dat behoudens uitzonderingen alle kosten voor het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht zullen worden gedragen door de vier Staten in plaats van alleen de exploitatiekosten zoals dat oorspronkelijk in de Overeenkomst van Maastricht was geregeld. Ook de artikelen XXV en XXVI bevatten bepalingen inzake de financiële gevolgen van de huidige wijzigingen aan de Overeenkomst van Maastricht.

Artikel X vervangt de tekst van artikel 10 van de Overeenkomst van Maastricht. In dit artikel is een bepaling opgenomen over de mogelijkheid om bijstand te verlenen aan de nationale luchtverkeersleidingsorganisaties van de vier Staten in gevallen van verstoring van de levering van luchtverkeersdiensten en de procedures om hierover afspraken te maken, inclusief de rapportage aan alle betrokkenen.

In artikel XI wordt de tekst van de leden 1 tot en met 3 van artikel 11 van de Overeenkomst van Maastricht vervangen. Het artikel bevat de aangepaste bepalingen over de financiële verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van alle betrokken partijen.

Artikel XII vervangt de tekst van artikel 12 van de Overeenkomst van Maastricht. Het artikel geeft nadere verduidelijking over de hiërarchie tussen de hoofdtekst van de (gewijzigde) Overeenkomst van Maastricht en de Bijlagen daarbij.

Artikelen XIII, XIV tot en met XXIV betreffen enkele redactionele aanpassingen en behoeven geen commentaar.

Bijlage 2 van de Wijzigingsovereenkomst

Zoals gesteld, bevat bijlage 2 de geconsolideerde tekst van de Overeenkomst van Maastricht en de Bijlagen I tot en met IV daarbij, zoals die zullen luiden nadat de desbetreffende wijzigingen in werking zijn getreden. Deze bijlage behoeft dan ook geen verdere commentaar.

Conclusie

De gewesten zijn bevoegd voor de uitrusting en de uitbating van de regionale luchthavens en de openbare vliegvelden. Het voorontwerp van wet en de Wijzigingsovereenkomst hebben echter betrekking op het algemeen luchtvaartbeleid, het luchtverkeer en de nationale veiligheid, die allen tot de bevoegdheden van de federale overheid behoren. Het voorontwerp van wet en de Wijzigingsovereenkomst hebben bijgevolg een exclusief federaal karakter. Er vinden geen schendingen van de bevoegdheden van de gewesten plaats.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Dit wordt bevestigd door het advies van de Inspectie van Financiën van 6 juli 2021 (dat als bijlage bij deze nota is gevoegd). Het akkoord van de minister, bevoegd voor de begroting, moet dus niet worden ingewonnen.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de interne dienstverlening van de Vlaamse overheid, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- "a. personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet"
- "b. werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven"
- "c. investeringen en schulden : het voorstel heeft geen investeringen als gevolg"
- "d. ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten"
- "e. conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen"

4. VERDER TRAJECT

Aangezien er geen sprake is van een regelgevend initiatief van de Vlaamse overheid, is er voor deze nota aan de Vlaamse Regering geen wetgevingstechnisch advies of taalkundig advies vereist. JOKER is hier tevens niet van toepassing.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° positief advies te verlenen aan het voorontwerp van wet houdende instemming met de Overeenkomst tot wijziging van de Overeenkomst inzake de terbeschikkingstelling en exploitatie van installaties en diensten voor het luchtverkeer door EUROCONTROL in het Luchtverkeersleidingscentrum Maastricht, ondertekend op 25 november 1986 (Overeenkomst van Maastricht), gedaan te Brussel op 17 december 2020;

2° de heer minister-president van de Vlaamse Regering te gelasten deze beslissing ter kennis te brengen van de federale overheid.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Lydia PEETERS

- 1) Brief Minister Gilkinet en bijhorende stukken van 28.06.2021
- 2) Advies IF van 06.07.2021

